

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

**Konkursa “Eiropas Padomes Ainavas balva”
astotās sesijas
*Latvijas nacionālās atlases***

PIETEIKUMA VEIDLAPA

I. PIETEIKUMA IESNIEDZĒJS

1. Pašvaldība,
valsts
institūcija,
vai
nevalstiskā organizācija

Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde "Ventspils domes administrācija" Arhitektūras un pilsētbūvniecības nodaļa

Kontaktpersona

Lilita Sproģe

Adrese:

Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601

Tālrunis, e-pasts:

63601162; apn@ventspils.lv; 63601124;
lilita.sproge@ventspils.lv

II. PIETEIKTAIS PROJEKTS VAI INICIATĪVA

2. Projekta vai iniciatīvas
nosaukums

Kultūras un dabas mantojuma iedzīvināšana Baltijas
jūras piekrastes publiskajā ārtelpā

3. Projekta atrašanās vai
iniciatīvas norises vieta

Ventspils, Latvija

4. Kopsavilkums par projektu vai iniciatīvu (*maksimāli 100 vārdi*)

Baltijas jūras krastā Ventas upes iztekas grīvā atrodas Ventspils pilsēta. Ventspils Baltijas jūras piekrastes Zilā karoga pludmale ir nozīmīgs tūrisma galamērķis un nedaudz vairāk kā 37 tūkstošu pilsētas iedzīvotāju publiskā ārtelpa. Ārtelpas plānošana un attīstība norit nepārtrauktā sasaistē ar vietējo iedzīvotāju pieprasījumu un kultūras mantojuma pārvaldības un ārtelpas plānošanas jomas speciālistu zināšanām. Pašvaldība mērķtiecīgi, ilgstošā laika posmā ir izveidojusi pilsētas publiskā parka, mežaparka un piekrastes infrastruktūru. Tās attīstībā nozīmīgs ieguldījums ir Baltijā unikāla kultūras mantojuma eksponēšana publiskajā ārtelpā un Baltijas jūras piekrastes pieejamības uzlabošana, samazinot antropogēnās slodzes ietekmi uz dabas vērtībām, sniedzot iespēju pilnveidot apmeklētāju zināšanas par dabas un kultūras mantojumu.

10. Projekta vai iniciatīvas galvenie uzdevumi (maksimāli 100 vārdi)

1. Veidot interesantu, izglītojošu un rekreatīvo funkciju papildinošu kultūras un dabas mantojuma pieredzi Ventspils Dienvidrietumu daļas publiskajā ārtelpā;
2. Izvietot vēsturisko ēku kopijas (dzelzceļa stacijas), šaursliežu dzelzceļa sliežu ceļa izbūves principu un funkcionējošu lokomotīvu ekspozīciju, saglabājot vēsturiskā šaursliežu dzelzceļa kādreizējās nozīmes Kurzemes piekrastē vēstījumu;
3. Veidot organizētu apmeklētāju plūsmu Jūrmalas parka, tam pieguļošā mežaparka un Baltijas jūras piekrastes teritorijā, izbūvējot jaunas piekļuves takas un ceļus, veidojot atpūtas vietas un maršrutus;
4. Mazināt antropogēno slodzi gar jūras piekrastes aizsargājamiem un piekrastes ainavas raksturu veidojošajiem biotopiem – Mežainas piejūras kāpas, pelēkā kāpa, u.c., saglabājot publiski pieejamo teritoriju savvaļas raksturu;
4. Informēt un iesaistīt sabiedrību publiskās ārtelpas kvalitāšu pilnveidē.

IV. PROJEKTA VAI INICIATĪVAS ATBILSTĪBA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJIEM

12. Ilgtspējīga teritorijas attīstība (maksimāli 100 vārdi)

Publiskās ārtelpas izveide ir noritējusi vairāku projektu ietvaros, sabalansējot un līdzsvarojot katra atsevišķi īstenojamā projekta sasaisti ar apkārtējo ainavu un infrastruktūru. Teritorijas attīstība tiek plānota atspoguļojot un ietverot sabiedrības paustās idejas un vērtību izpratni un dabas procesos veidojušos struktūru saglabāšanu.

Pēdējo 100 gadu laikā jūras un sauszemes robežšķirtnē Ventas upes iztekas kreisajā pusē ir mainījusi robežu par aptuveni 700 metriem, padomju periodā piekrastes ainava bija slēgta sabiedrības piekļuvei, un tika izmantota kā nozīmīgs militāro struktūru objekts, tādējādi, šī gadsimta laikā arī attālākā pilsētas Dienvidrietumu daļa ir piedzīvojusi nemitīgas pārmaiņas, un projektu realizācija ir radījusi apstākļus turpmākai ainavas attīstībai daudzu ainavas vērtības slāņu aspektos.

13. Projekta nozīme kā labās prakses paraugam (maksimāli 100 vārdi)

Ventspils Dienvidrietumu daļā realizēto projektu kopuma pieredzi iespējams izmantot līdzīga rakstura pilsētās, kuru vidi veido plaši dabiskie biotopi un nozīmīga antropogēnā slodze, kā arī, vietās, kurās sabiedrība novērtē un vēlas sakārtotu, viegli lietojamu un izglītojošu, kultūrvēsturiskām un dabas vērtībām bagātīgu vidi. Teritorijas dabisko teritoriju apsaimniekošana ir izmantojama kā labā prakse ļoti plaši, kur lielākie ieguldījumi uzturēšanā veidojas tikai gar ceļiem, pārējās teritorijas atstājot savvaļā, intensīvi izkopjot tikai vēsturiski veidotā Jūrmalas parka zālienu un dekoratīvo stādījumu daļu.

14. Sabiedrības iesaistīšanās (maksimāli 100 vārdi)

Sabiedrības līdzdalība sākotnējo projektu realizācijā noritēja normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kā arī organizējot ideju plenēru pirms teritorijas plānošanas dokumentācijas izstrādes. Projektā, kas paredzēja piekļuves infrastruktūras jūras piekrastei izveidi dažādas sabiedrības grupas sniedza priekšlikumus piekrastes pieejamībai dažādu peldētāju grupām (nūdisti), kā arī suņu īpašniekiem, riteņbraucējiem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kas projekta realizācijas laikā tika apspriestas, un iespēju robežās rasti risinājumi. Šobrīd, pēc projektu realizācijas, daļā no Jūrmalas parka teritorijas ir organizētas iedzīvotāju talkas sniegpulkstenīšu stādīšanai to augtspējai piemērotākajā vidē. Iedzīvotāji ik dienu var izteikt priekšlikumus pašvaldības portālā, un iedzīvotāji aktīvi ziņo par sastaptajiem postījumiem vai nepilnībām, vai papildinājumu nepieciešamību pilsētas parku infrastruktūrā, kā arī iesaistās, dažkārt piedāvājot savus izaudzētos stādus.

15. Izpratnes par ainavu vērtību veidošana (maksimāli 100 vārdi)

Realizējot kultūrvēsturiskā mantojuma projektu Piejūras brīvdabas muzeja teritorijā ir izbūvētas Mazirbes stacijas un Aizputes depo kopija un vagonu nojume, starpstacijas nojumes Jūrmalas parkā un priežu mežā starp Vasarnīcu un Aizsaules ielu, un vēsturiskās Pļavas stacijas kopija lokomotīves griezuli pie Piedzīvojumu parka. Ir izveidoti informatīvie stendi, informācija Ventspils muzejā un publiski pieejamā informācija interneta resursos, gan par šaursliežu dzelzceļa vēsturi, gan ēkām, kā sava laikmeta liecību.

Jūrmalas parka teritorijā izvietotā kuģu enkuru ekspozīcija parka ceļiņu tīklojumā organiski saplūst ar vēsturisko šaursliežu dzelzceļa ekspozīciju, un iekļaujas dabas ainavā – kāpu un priežu meža ainavas raksturā, tādējādi sniedzot autentiskai videi pietuvinātu vietas izjūtu.

Jaunie piekļuves maršruti jūras krastam ir papildināti ar informatīviem un ilustratīviem stendiem par pelēkās kāpas veidošanās nosacījumiem, par šajā vietā sastopamajām dabas vērtībām, aizsargājamiem augiem u.c. informāciju.

16. Ainavu plānošana un pārvaldība (maksimāli 100 vārdi)

Attīstot kultūrvēsturiskā mantojuma infrastruktūru, projekts ietilpa Ventspils pilsētas attīstības programmas 2014.-2020. gadam aktivitātē S-3-6 “Pilnveidot pilsētas kultūras produktu piedāvājumu”, apakšaktivitātē “Esošās kultūras infrastruktūras atjaunošana un pilnveidošana”.

Realizējot piekrastes pieejamības uzlabojumus - Saulrieta ielas izbūvi un gājēju laipu, atpūtas platformu ar operatīvā transporta piekļuves nodrošinājumu tuvāk pludmalei, apgaismojuma izbūvi, projekts ietilpa Ventspils pilsētas attīstības programmas 2014.-2020. gadam aktivitātē E-7-2 “Nodrošināt un atbalstīt tūrisma infrastruktūras paplašināšanu”, apakšaktivitātē “Atbalsts dabas tūrisma attīstībai”.

Realizēto projektu konceptuāla novietne tika ieplānota īstenošanai Ventspils pilsētas teritorijas plānojumā (2006. - 2018.) ar grozījumiem.

FOTO ATTĒLI

Piejūras Brīvdabas muzeja šaursliežu dzelzceļa ekspozīcijas objekti

Avots: Ventspils muzejs, <http://muzejs.ventspils.lv/pejuras-brivdabas-muzejs/mazbanitis/>

* * *